

همسران مومنان در بهشت

مطلب اول: حال و وضع همسران دنیا در سرای آخرت

هر گاه فرد مؤمنی وارد بهشت شود، اگر همسر دنیایی ایشان صالحه و مؤمنه باشد، در بهشت نیز همسر او خواهد بود.

«جَنَّاتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ» الرعد: ۲۳

((این عاقبت نیکو) باغهای بهشت است که جای ماندگاری (سرمدی و زیستن ابدی) است، و آنان همراه کسانی از پدران و فرزندان و همسران خود بدانجا وارد می‌شوند).

اهل بهشت همراه همسران خود هستند، و در زیر سایه‌های بهشت با شادی و خوشی استراحت می‌کنند.

«هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكُونُونَ» یس: ۵۶

(آنان و همسرانشان در زیر سایه‌های پر و فراخ، بر تختها تکیه زده‌اند).

«ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ» الزخرف: ۷۰

(شما و همسرانتان به بهشت درآید، در آنجا شادمان و شادکام و مکرم و محترم خواهید بود).

مطلب دوم: زنان همراه آخرین شوهر دنیایی هستند

ابو علی حرانی در «تاریخ الرقة» از میمون بن مهران روایت می‌کند: (معاویه بن ابی سفیان رضی الله عنه جهت ازدواج با ام درداء از ایشان خواستگاری کرد. ام درداء از ازدواج با وی خودداری کرد و گفت: از ابو درداء شنیده‌ام که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «المرأة فی آخر ازواجها، او قال: لآخر ازواجها»

(زن در بهشت با آخرین شوهر خود همراه است).

راویهای این سند غیر از عباس بن صالح که ناشناس است همه معتبر هستند، ابو شیخ در «التاریخ» به سندی صحیح و مرفوع آن را روایت کرده است، و طبرانی نیز به سندی ضعیف آن را در «معجم الوسط» گزارش داده است، اما در مجموع طرق خود قوی و قابل استناد است و دو شاهد نیز از آثار موقوفه به شرح زیر دارد:

نخست: ابن عساکر از عکرمة نقل می‌کند:

(اسماء دختر ابوبکر همسر زبیر بن عوام بود. ابن عوام خشن و تند با اسماء برخورد می‌کرد. اسماء نزد پدرش حضرت ابوبکر رضی الله عنه آمد و از دست شوهرش شکایت کرد. پدرش گفت: صبر کن، زیرا اگر زنی شوهر صالحی داشته باشد و پیش از همسرش فوت کند و همسرش بعد از وی ازدواج نکند، آن دو در بهشت با هم خواهند بود).

رجال این سند صحیح است، اما در سلسله‌ی آن «مرسل» وجود دارد، زیرا عکرمة ابوبکر را ندیده است، لذا ممکن است که آن را از اسماء گرفته باشد.

شاهد دوم: بیهقی در «السنن» گزارش زیر را نقل می‌کند: «ان حذیفة قال لزوجته: ان سنت ان تکونی زوجتی فی الجنة فلا تزوجی بعدی، فان المرأة لآخر ازواجها فی الدنيا» بصورت مختصر از سلسله الاحادیث الصحیحة: ۱۲۸۱.

(حضرت حذیفه خطاب به همسرش گفت: اگر دوست داری که در بهشت نیز همسر من باشی، بعد از مردن من ازدواج نکن. زیرا زن در بهشت از آن آخرین شوهر دنیا خواهد بود).

آری، به همین دلیل خداوند به همسران رسول الله صلی الله علیه وسلم ازدواج بعد از وی را حرام قرار داده است، زیرا همسران رسول الله صلی الله علیه وسلم در بهشت نیز همسران وی هستند.

مطلب سوم: حوریان چشم درشت

خداوند علاوه بر همسران دنیوی از حوران بهشتی نیز به نکاح مردان اهل بهشت درمی آورد:

«كَذَلِكَ وَرَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عَيْنٍ» الدخان: ۵۴

(بهشتیان این چنین هستند و زنان بهشتی سیاه چشم با چشمان درشت را نیز به همسری آنان درمی آوریم)

«حور» جمع «حوراء» است، حوراء به زنی گفته می شود که سفیدی چشمانش بسیار و سیاهییش نیز بسیار باشد. و «عین» جمع عیناء است. به معنی گشادای چشم می باشد. خداوند حوران بهشتی را با صفاتی مانند: نار پستان و هم سن و سال با شوهران وصف نموده است، می فرماید:

«إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا * حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا * وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا» النبأ: ۳۱ - ۳۳

(مسلماً پرهیزگاران، رستگاری (از دوزخ) و دستیابی (به بهشت) بهره ایشان می گردد. باغهای سرسبز، و انواع رزها (بهره ایشان می گردد). و دختران نوجوان نارپستان همسن و سال).

«إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنثَاءً * فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا * غُرُبًا أَتْرَابًا» الواقعة: ۳۵ - ۳۷

(ما آنان را (در آغاز کار، بدین شکل زیبا و شمائل دلربا) پدیدار کرده ایم. ایشان را دوشیزگانی ساخته ایم (که پس از آمیزش، بکارت خود را باز می یابند!). شیفتگان (همسر خود، و همه جوان و طناز و) همسن و سال هستند).

دوشیزه بودن آنها به این معنی است که آنها در گذشته با احدی ازدواج نکرده اند. خداوند می فرماید: «لَمْ يَطْمِئُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ» الرحمن: ۵۶

(و پیش از آنان کسی از انسانها و پریها با ایشان نزدیکی و مقاربت نکرده است).

این معنی دیدگاه کسانی را نفی می کند که می گویند: حوران همان همسران دنیوی هستند که خداوند متعال آنها را بعد از پیری و کهولت بار دیگران جوان می آفریند. آری می پذیریم که خداوند متعال زنهاى مؤمنه را در سن جوانی وارد بهشت می کند. اما آنها غیر از حورانی هستند که خداوند آنها را می آفریند.

قرآن درباره حسن و جمال همسران بهشتی برای ما سخن گفته و می فرماید:

«وَحُورٌ عَيْنٌ * كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ» الواقعة: ۲۲ - ۲۳

منظور از مکنون: پنهان و محفوظ است. یعنی نور خورشید، رنگ های آنها را تغییر نداده است. در جانی دیگر خداوند حوران بهشتی را به یاقوت و مرجان تشبیه کرده است، می فرماید:

«فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِئُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ * فَبِأَىٰ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ» الرحمن: ۵۶

یاقوت و مرجان دو تا سنگ بسیار صاف و زیبا هستند، علاوه بر این، در آیه فوق حوران به «قاصرات الطرف» وصف شده‌اند. قاصرات الطرف به کسانی گفته می‌شود که نگاهشان را فقط به همسرانشان محدود می‌سازند، چشم طمع به غیر از همسران خود نمی‌دوزند. خداوند متعال به جمال و زیبایی حوران گواهی داده است و این گواهی خداوند متعال برای تو قانع کننده باشد، می‌فرماید: «فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ * فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ» الرحمن: ۷۰ - ۷۱

(در میان باغهای بهشت، زنان خوب و زیبا هستند. پس کدامیک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب و انکار می‌نمایند؟! سیاه چشمانی که هرگز از خیمه‌ها بیرون (نمی‌شوند و اینجا و آنجا بدنبال کارهای ناپسند) نمی‌روند).

زنان بهشتی مانند زنان دنیا نیستند. آنان از حیض، نفاس، مدفوع، پیشاب، آب دهن و آب بینی پاکند. خداوند چنین می‌فرماید: «وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ» البقرة: ۲۵

رسول الله صلی الله علیه وسلم درباره زیبایی زنان بهشتی برای ما سخن گفته است، در روایتی که بخاری و مسلم از ابوهریره رضی الله عنه نقل کرده‌اند پیامبر صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «أَوَّلُ زُمْرَةٍ تَلْجُ الْجَنَّةَ صُورُهُمْ عَلَى صُورَةِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ لَا يَبْصُقُونَ فِيهَا وَلَا يَمْتَخِطُونَ وَلَا يَتَغَوَّطُونَ فِيهَا أُنْيَتُهُمْ وَأَمْشَاطُهُمْ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَمَجَامِرُهُمْ مِنَ الْأَلْوَةِ وَرَشْحُهُمْ الْمِسْكَ وَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ زَوْجَتَانِ يَرَى مِخَّ سَاقِيهِمَا مِنْ وَرَاءِ اللَّحْمِ مِنَ الْحُسْنِ لَا اخْتِلَافَ بَيْنَهُمْ وَلَا تَبَاغُضَ قُلُوبُهُمْ قَلْبٌ وَاحِدٌ يَسْبَحُونَ اللَّهَ بُكْرَةً وَعَشِيًّا» بخاری. کتاب: بدء الخلق، باب: ماجاء في صفة الجنة. فتح الباری: (۳۱۸/۶)، مسلم و ترمذی نیز آن را روایت کرده‌اند.

(چهره‌ی نخستین گروهی که وارد بهشت می‌شوند مانند ماه شب چهاردهم است. آنان در بهشت نه آب دهن می‌اندازند و نه آب بینی و نه نیازی به قضای حاجت دارند. ظروف طلایی در اختیار دارند، شانه‌های شان از طلا و نقره است، عرق بدن شان مانند عنبر خوشبو است و برای هر کدام از مردان اهل بهشت دو همسر هست که در اثر زیبایی و لطافت بدن، مغز استخوان پاهایشان از بیرون دیده می‌شود. میان اهل بهشت هیچگونه اختلاف و کدورتی وجود ندارد. دل‌هایشان مانند دل یک انسان است (یعنی همه همدل و خیر خواه همدیگر هستند) صبح و شام به تقدیس و تسبیح خداوند مشغول‌اند).

به این جمال و زیبایی نگاه کن که پیامبر صلی الله علیه وسلم از آن بحث رانده است، آیا در دنیا نظیری برای آن می‌یابید؟: «لو ان امرأة من نساء اهل الجنة اطلعت على الارض لأضاعت ما بينها، و لملاّت ما بينهما ريحا، و لنصيفها على رأسها خير من الدنيا و ما فيها». فتح الباری (۱۵/۶).

(اگر زنی از زنان بهشت بر روی زمین ظاهر شود، میان زمین و آسمان را روشن می‌کند و میان زمین و آسمان را معطر می‌کند و نقابش از دنیا و آفریده‌های آن بهتر است).

تحدید کردن تعداد همسران بهشت به دو همسر، حکایت از حداقل همسران را دارد، زیرا در حدیث آمده است که شهید راه خداوند با هفتاد و دو تن از حوران بهشتی ازدواج داده می‌شود. در سنن ابن ماجه با سند معتبر از مقدم بن معدی کرب روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«للسهيد عند الله ثلاث خصال: يغفر له في اول دفعة من دمه، و يرى مقعده من الجنة، و يجار من عذاب القبر، و يأمن من فزع الاكبر، و يوضع على رأسه تاج الوقار، الياقوتة منها خير من الدنيا و ما فيها، و يزوج اثنتين و سبعين زوجة من الحور العين، يشفع في سبعين من اقربائه». مشكاة المصابيح: ۳۸۳۴.

(شهید نزد خداوند سه مرتبه دارد: با افتادن نخستین قطره خونسش مورد مغفرت قرار خواهد گرفت، جایگاهش در بهشت به او نشان داده می‌شود، از عذاب قبر پناه داده شده و از بزرگترین ترس و وحشت در امان خواهد ماند. تاج محبت و عظمت بر سر او نهاده می‌شود. تاجی که یک یاقوت از آن به لحاظ ارزش از دنیا و آنچه در دنیا وجود دارد، بیشتر است و با هفتاد و دو تن از حوران بهشتی ازدواج داده می‌شود، و می‌تواند برای هفتاد نفر از خویشاوندانش شفاعت کند).

ترانه خواندن حوریهای بهشت

رسول الله صلى الله عليه وسلم به ما خير داده است که حوری ها در بهشت با لحنی بسیار زیبا و شیرین ترانه می خوانند. در معجم طبرانی با سند معتبر از عبدالله بن عمر روایت شده که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند: «ان ازواج اهل الجنة لیغنین ازواجهن باحسن اصوات ما سمعها احد قط. ان مما یغنین: نحن خیرات الحسان – ازواج قوم کرام – ینظره بقرة اعیان. ان مما یغنین: نحن الخالدات فلا یمتنه نحن الامانات فلا یخفنه، نحن المقیمات فلا یظعنه». صحیح الجامع: ۱۵۵۷.

(همانا همسران اهل بهشت برای شوهرانشان با بهترین لحن و صدایی که هنوز شنیده نشده است، ترانه می خوانند. بخشی از ترانه های آنها چنین است. ما زنان نیکو و زیبا هستیم – همسران شوهرانی شریف هستیم – با شادی و طراوت نگاه می کنند. در ترانه دیگری می گویند: – ما جاودان هستیم، مرگ هرگز به سراغ ما نمی آید، ما در امان و امنیت هستیم، هرگز دچار ترس و بیم نمی شویم – ما مقیم و ماندگار هستیم. هرگز کوچ نمی کنیم).

سمویه در «فوائد» از حضرت انس روایت می کند که رسول اکرم صلى الله عليه وسلم فرمود:

«ان الحور العین لتغنین فی الجنة، یقلن: نحن الحور الحسان، جننا لازواج کرام»

(حوریهای بهشت آواز می خوانند و می گویند: ما حوری های زیبایییم، آمده ایم و در انتظار شریف هستیم). صحیح الجامع: ۱۵۹۸.

غیرت حوری ها در برابر همسران دنیا

رسول الله صلى الله عليه وسلم می فرماید: اگر زنی در دنیا شوهرش را مورد آزار و اذیت قرار دهد، همسر بهشتی او (حوری) نسبت به همسر دنیایی خشمگین می شود.

در مسند احمد و سنن ترمذی با سند معتبر از معاذ روایت شده که پیامبر صلى الله عليه وسلم فرمود: «لا تؤذی امرأة زوجها فی الدنيا، الا قالت زوجته من الحور العین: لا تؤذیه قاتلک الله، فانما هو دخیل عندک، یوشک ان یفارقک الینا». صحیح الجامع الصغیر: ۶۹/۷۰.

(هرگاه همسری در دنیا شوهرش را اذیت کند، همسر حوری او (که در بهشت است) خطاب به همسر دنیوی می گوید: (شوهرم) را اذیت نکن، خدا تو را نیامرزد. او نزد تو مهمان است. ممکن است (به همین زودی) تو را - به قصد آمدن نزد ما - رها کند.

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين.

دکتر عمر سلیمان اشقر

منبع: کتاب «بهشت و دوزخ»؛ دکتر عمر سلیمان اشقر